

УДК 346.7

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ляшенко Н.М., студентка ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Науковий керівник – Грабовецький О.І., ст. викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Стаття присвячена основам правового регулювання інноваційної діяльності в Україні. Аналізуються правові засади державного регулювання інноваційної діяльності, форми інвестування інноваційної діяльності та напрями інноваційної діяльності.

Інноваційна діяльність, інновації, інвестування, державний контроль.

Однією з економіко-правових форм інвестування, якому притаманний спеціальний правовий режим, є інноваційна діяльність, що набуває особливого значення у зв'язку з орієнтацією нашої держави на інноваційний шлях розвитку економіки країни. Згідно з ч. 1 ст. 325 Господарського кодексу інноваційною діяльністю у сфері господарювання є діяльність учасників господарських відносин, що здійснюється на основі реалізації інвестицій з метою виконання довгострокових науково-технічних програм з тривалими строками окупності витрат і впровадження нових науково-технічних досягнень у виробництво та інші сфери суспільного життя.

Інновації – новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери.

Відносини, що виникають у процесі здійснення інноваційної діяльності, регулюються Цивільним кодексом, Господарським кодексом та іншими законодавчими актами.

На відміну від ГК, у Законі від 18.09.1991 р. «Про інвестиційну діяльність» інноваційна діяльність визначається в іншому формулюванні – як одна з форм інвестиційної діяльності, здійснювана з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу, що включає: випуск і розповсюдження принципово нових видів техніки і технологій; реалізацію довгострокових науково-технічних програм з великими строками окупності витрат; фінансування фундаментальних досліджень; розробку і впровадження нової ресурсозберігаючої технології (ст. 3).

Основним нормативно-правовим актом у зазначеній сфері господарювання є Закон України від 4 липня 2002 р. «Про інноваційну діяльність», що визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлює форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямований на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом.

Ч. 2 ст. 326 Господарського кодексу встановлює, що формами інвестування інноваційної діяльності є:

- державне (комунальне) інвестування, що здійснюється органами державної влади або органами місцевого самоврядування за рахунок бюджетних коштів та інших коштів відповідно до закону;
- комерційне інвестування, що здійснюється суб'єктами господарювання за рахунок власних або позичкових коштів з метою розвитку бази підприємництва;
- соціальне інвестування, що здійснюється в об'єкти соціальної сфери та інших невиробничих сфер;
- іноземне інвестування, що здійснюється іноземними юридичними особами або іноземцями, а також іншими державами;

СЕКЦІЯ 3

«Соціально-економічні аспекти управління якістю освіти і науки»
«Освітні інновації з позицій доступності та неперервності освіти»

- спільне інвестування, що здійснюється суб'єктами України разом з іноземними юридичними особами чи іноземцями.

Інноваційна діяльність передбачає інвестування наукових досліджень і розробок, спрямованих на здійснення якісних змін у стані продуктивних сил і прогресивних міжгалузевих структурних зрушень, розробки і впровадження нових видів продукції і технологій.

Стимулом інноваційної діяльності є: фінансова підтримка, у т.ч. державна, пільги по податку на прибуток і податку на додану вартість, по миту (ст.ст.21,22 Господарського кодексу). Інноваційна діяльність передбачає інвестування наукових досліджень і розробок, спрямованих на здійснення якісних змін у стані продуктивних сил і прогресивних міжгалузевих структурних зрушень, розробку і впровадження нових видів продукції і технологій, причому, інвестування відтворення основних фондів і приросту матеріально-виробничих запасів здійснюються як капітальні вкладення (ст.327 Господарського кодексу).

Інноваційна діяльність здійснюється за такими напрямками:

- 1) проведення наукових досліджень і розробок, спрямованих на створення об'єктів інтелектуальної власності, науково-технічної продукції;
- 2) розробка, освоєння, випуск і розповсюдження принципово нових видів техніки і технологій;
- 3) розробка і впровадження нових ресурсозберігаючих технологій, призначених для поліпшення соціального і екологічного становища;
- 4) технічне переозброєння, реконструкція, розширення, будівництво нових підприємств, що здійснюються вперше як промислове освоєння виробництва нової продукції або впровадження нової технології.

Державний контроль у сфері інноваційної діяльності, здійснюється:

- а) спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в сфері інноваційної діяльності;
- б) Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування в межах їх повноважень;
- в) Державною податковою адміністрацією України з питань особливостей оподаткування.

Держава гарантує суб'єктам інноваційної діяльності:

- підтримку інноваційних програм і проєктів, спрямованих на реалізацію економічної і соціальної політики держави;
- підтримку створення і розвитку суб'єктів інфраструктури інноваційної діяльності;
- охорону і захист прав інтелектуальної власності, захист від недобросовісної конкуренції в сфері інноваційної діяльності;
- вільний доступ до інформації про пріоритети державної економічної і соціальної політики, про інноваційні потреби і результати науково-технічної діяльності, крім випадків, передбачених законом;
- підтримку з підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів у сфері здійснення інноваційної діяльності.

Державні гарантії інноваційної діяльності забезпечуються заходами державного регулювання інноваційної діяльності шляхом:

- ❖ визначення інноваційної діяльності як необхідної складової інвестиційної і структурно-галузевої політики; формування і забезпечення реалізації інноваційних програм і цільових проєктів;
- ❖ створення економічних, правових і організаційних умов для забезпечення державного регулювання інноваційної діяльності;
- ❖ створення і сприяння розвитку інфраструктури інноваційної діяльності.

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
професорсько-викладацького складу, науковців, аспірантів і студентів
«Роль інститутів освіти та науки у формуванні інноваційної культури суспільства»**

Інноваційні проекти, що інвестуються за рахунок Державного бюджету України або місцевих бюджетів, а також проекти, замовниками яких є органи державної влади або органи місцевого самоврядування, підлягають обов'язковій державній експертизі відповідно до законодавства. Інноваційні проекти, що інвестуються за рахунок інших джерел, підлягають обов'язковій державній експертизі з питань дотримання екологічних, містобудівних і санітарно-гігієнічних вимог.

Основною правовою формою реалізації інвестицій у сфері інноваційної діяльності є договір на створення і передачу науково-технічної продукції.

За договором на створення і передачу науково-технічної продукції одна сторона (виконавець) зобов'язується виконати зумовлені завданням другої сторони (замовника) науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, а замовник зобов'язується прийняти виконані роботи (продукцію) і оплатити їх.

Отже, згідно зі ст. 328 Господарського кодексу, держава здійснює контроль за інноваційною діяльністю суб'єктів господарювання та інших учасників господарських відносин, її відповідністю вимогам законодавства і державних інноваційних програм.

Список літератури

1. http://b-ko.com/book_160_glava_56_tema_30._pravove_p.html
2. <http://www.jobs.ua/ukr/pravo/economy-code/lib-article-38/>
3. http://www.mtlconsult.nm.ru/ur/na/4_34.html
4. http://pidruchniki.ws/17481012/pravo/spetsialni_rezhimi_gospodaryuvannya_vidpovidalnist_sferi_gospodarskoyi_diyalnosti
5. <http://radnuk.info/pidrychnuku/gospodar-pravo/443-galuanch/6459--38-----381--.html>
6. <http://textbooks.net.ua/content/view/3032/25/>
7. <http://zakony.com.ua/lawbase.html?catid=26605>

Статья посвящена основам правового регулирования инновационной деятельности в Украине. Анализируются правовые основы государственного регулирования инновационной деятельности, формы инвестирования инновационной деятельности и направления инновационной деятельности.

Инновационная деятельность, инновации, инвестирования, государственный контроль.

LEGAL REGULATION OF INNOVATIVE ACTIVITY

The article is devoted to the legal regulation of innovative activity in Ukraine. Legal framework of the state regulation of innovative activity, forms of investment in innovation activities and areas of innovation are analyzed.

Innovative activity, innovation, investment, government control.